

Zemolez kamčatský *Lonicera kamtschatica*

Domovom tejto rastliny je ďaleká Sibír, odkiaľ bol k nám privezený. Plody sú pretiahnuté, tmavofialové, šťavnaté, slabo kyslé, chuťou pripomínajúce čučoriedku a sú cenené pre svoj vysoký obsah vitamínu C a draslíka. Taktiež majú vysoký obsah polyfenolických látok, ktoré sú považované za anitisklerotické a protirakovinové látky. Obsahom týchto látok jedlé zemolezy predbehnú aj čierne ríbezle alebo aróniu čiernoplodú. Majú tiež antiseptické vlastnosti, podporujú liečenie viacerých chorôb a zvyšujú celkovú odolnosť organizmu. Plody sú vhodné na výrobu ovocných štiav, džemov, drení, komponovanie a mrazenie. Taktiež sa dajú uchovávať zamrazené, výborné sú aj sušené. Sú vhodnou ozdobou pre sladké dezerty, zmrzlinové a ovocné poháre, do ovocných koláčov. Zo šťavy zemolezu môžeme vyrábať ovocné víno.





Pestovanie zemolezov

Zemolez kamčatský je nenáročná rastlina vhodná na pestovanie vo všetkých oblastiach Slovenska. Rastlina rodí jedlé ovocie a má aj ozdobný charakter. Kvitne veľmi skoro a plody dozrievajú ako prvé ovocie už koncom mája do konca júna. Dorastá do výšky 1,5 až 2 m. V rade ho možno sadiť 1,5 m od seba. Vďaka svojmu pôvodu vydrží mráz - 45 stupňov Celzia, v kvete dokonca - 8 stupňov

Celzia. Zemolez je nenáročná rastlina, ktorá nevyžaduje až tak dostatok kyslej rašeliny, kyslé hnojivá, mäkkú, nevápennatú vodu na zavlažovanie ako je to pri pestovaní čučoriedok s ktorou nemá botanicky nič spoločné. Zemolez je nenáročná rastlina, ktorá je nenáročná na pôdu, ale najlepšie sa jej darí v mierne kyslej pôde s pH 5,5 -6,5. Keďže nie je poškodzovaný chorobami a škodcami, nevyžaduje chemickú ochranu. Umožňuje nám to dopestovať zdravotne nezávadné plody s obsahom látok cenných pre ľudský organizmus. Zemolezy znesú pestovanie aj polotieni, no bohatú úrodu dajú len na plnom slnku. Do určitej miery a nakrátko znesú sucho, ale hrozí, že plody a niekedy aj listy opadnú. Preto je pravidelná závlaha namieste. Dá sa úspešne pestovať aj v nádobe na balkóne. Prvé plody sa na rastlinách objavujú v 2. alebo 3. roku pestovania.. Množstvo plodov potom z roka na rok narastá, nie však veľmi rýchlym tempom, takže trvá viac rokov kým krík dosiahne svoju najvyššiu rodivosť (5r.). Kríky potom rodia aj viac ako 50 rokov. Dôležitou podmienkou dobrej úrody zemolezu je rešpektovanie ich cudzoopelivosti. Nestačí mať vedľa seba vysadené dva kríky rovnakej odrody, podstatné je, aby každá odroda bola iná. Pri našej širokej ponuke to však nie je problém.





Hnojenie a pôda

Kríky zemolezu rastú na takmer ľubovoľnej pôde, ale extrémne ľahká, piesočnatá alebo ťažká ílovitá pôda je pre zemolez nevhodná: nebude sa v nej dobre rozvíjať a spoľahlivo rodiť. Úplne nevhodné sú lokality kde stagnuje pôdna vlhkosť. Po výbere miesta by mala byť pôda vyčistená od burín a na zvýšenie rozvoja je vhodné aplikovať vyzretý kravský hnoj (8-10 kg na 1 m²). Hnoj sa môže nahradiť iným organickým materiálom - rašelinou, humusom, kompostom. Ďalšou možnosťou je pridať s odstupom času po výsadbe organické hnojivá ku sadeniciam (do 10 kg na sadenicu, ale až po zakorenení). Odporúča sa tiež pridať superfosfátovú a draselnú soľ (každú po 40-50 g). Jama mala byť vykopaná do hĺbky 25-30 cm a v priemere by mala mať asi 40 cm. Hnojivá sa zmiešajú s hornou vrstvou pôdy a nalejú do dna jamy. Aplikované hnojivá poskytnú sadeniciam živiny počas prvých troch rokov rastu. Ďalšia starostlivosť spočíva v pletení burín, max. do hĺbky 5-8 cm pôdy okolo sadeníc a v pravidelnom zalievaní. Prvé 2-3 roky kríky rastú pomaly a ich koreňový systém aktívne rastie. V tomto období by ste nemali očakávať, že budete mať úrodu. Ovocie sa začína väčšinou tvoriť v 3,4 až 5. roku. V priebehu rastu sa obvykle sa používajú hnojivá 3 krát za sezónu:

- Jarné dusíkové hnojenie sa vykonáva na začiatku vegetačného obdobia pred objavením plodov (v apríli až máji, v závislosti od regiónu). Podporuje sa rast výhonkov a rozvoj zelenej hmoty. Aplikuje sa 30 gramov dusičnanu amónneho alebo 20 gramov močoviny na 1 m²
- Po zbere sa vykonáva letné kvapalné hnojenie roztokom močoviny a vody v pomere (1:4) a množstve 10 litrov močoviny na každý rastlinu. Organické je možné nahradiť nitrofosfátom alebo nitroamónom (25-30 g na 10 litrov vody). Letné hnojenie je zamerané na zvýšenie počtu pukov na rastline.
- Tretie hnojenie je na jeseň. Do pôdy sa plytko zapravuje superfosfátová a draselná soľ (15 g na 1 m²). Tá zabezpečí lepší rast koreňov a zvýšenie zimnej odolnosti kríkov.

Tabuľka vhodných opel'ovacích odrôd

Odroda	Vhodné odrody na opel'ovanie
Tundra	Aurora, Honey Bee
Indigo Gem	Aurora, Honey Bee
Honey Bee	Aurora, Borealis, Tundra, Indigo Gem
Aurora	Borealis, Tundra, Indigo Gem, Honey Bee
Borealis	Aurora, Honey Bee
Jugana	Doč Velikana, Vostorg
Doč Velikana	Jugana, Vostorg
Vostorg	Doč Velikana, Jugana